

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Csütörtök
1924 március 27.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjeli: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
800
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetési ára: havonta 12000 korona, külföldre 24000 korona.

Debreczen,
XXII. évf. 72. szám.

A felhatalmazási pénzügyi javaslat

A pénzügyminiszter kezel minden bevételt — A közalkalmazottak fizetésemelése és létszámapasztása — Adózás és lakbérfizetés aranykorona-alapon

Budapest, március 26. A Magyar Távirati Iroda ismerteté az államháztartás egyensúlyának háztartásáról szóló törvényjavaslattól.

Az 1. §. jóváhagyja a kormányt az intézkedését, hogy a nemzetek szövetségének közbeniöttével megállapított jegyzőkönyveket aláírta.

A 2. §. felhatalmazza a kormányt, hogy a jegyzőkönyvekben elvállalt kötelezettségeknek megfelelően járjon el és megadja nyílván, mint minden ezt követő kormányt a felhatalmazást arra, hogy az abban megállapított pénzügyi tervezetet végrehajthassa és a mellékletekben részletezett intézkedéseket rendelje el és ha kell, a fennálló törvényektől eltérően is megtehesse.

A 3. §. felhatalmazza a kormányt, hogy az 1926. évi június 30-ig jelentkező szükségletekből a folyó bevétel által nem fedezhető részre, a deficit fedezésére 250 millió aranykoronát eredményező törlesztéses kölcsönt vehessen fel, ennek biztosítására a nemzetek szövetségének pénzügyi bizottsága által kiadott jelentésben már megjelölt jövedelmeket lekötse, továbbá felhatalmazza arra is, hogy a 250 millió aranykorona kölcsön elhelyezéséig átmeneti hitelművelet után előleget vehessen fel, amit a kölcsönből fog visszatéríteni.

A 4. §. felhatalmazza a kormányt arra, hogy amennyiben ebben a törvényben kitűzésekbe helyezett intézkedések nem lennének elegendők arra, hogy az államháztartás egyensúly 1926. év közepéig helyre állítsák, meg tehesse minden olyan intézkedést, amit a cél elérésére alkalmasnak lát és pedig anélkül, hogy az ilyen intézkedések miatt előzetesen kellene a törvényhozáshoz fordulnia.

5. §. Ha a kormány olyan intézkedést tervez, amelyben a határozás a törvényhozó testület hatáskörébe tartozik, köteles az ilyen tervezet intézkedést a nemzetgyűlés együttilte esetén a nemzetgyűlés pénzügyi bizottságának előzetesen bementani. Ha a nemzetgyűlés az intézkedést idekor nincs együtt, az intézkedést a nemzetgyűlés összehívása után a pénzügyi bizottság első ülésén kell bejelenteni. A bejelentés azonban s a tervezet intézkedésnek tárgyalása, vagy a bizottság elutasító határozata nem akadályozhatja meg a kormányt abban, hogy az intézkedést megtehesse.

A törvényjavaslathoz csatolt A) melléklet első alpontja szerint a kormány az állami feladatok intézésének lehető egyszerűsítése és összevonása, általában a gazdaságosság elvének a közigazgatás egész terén való érvényrejtése után a fennálló törvényektől eltérő módon is megteheti a szükséges intézkedéseket arra, hogy az állami gazdálkodás körében megmaradó feladatok ellátása, az ország tervviselői képességével helyes összhangba hozassék.

A második alpont szerint a közéletmészai minisztérium 1924 június 30-án megszűnik.

A harmadik alpont szerint a pénzügyminiszter a pénzügyi közigazgatás szervezését és az egyes szervek hatáskörét rendeltetési uton szabályozhatja.

A 4-ik alpont a bevételek központi kezelésére nézve tartalmaz szabályokat.

A összes bevételeket a pénzügyminiszternek kell központilag kezelni.

A kiadható összegeket az egyes tárcák között 6 osztja fel és állapítja meg a tárcákkal való előzetes tárgyalás után havonként. Az utalványrendelet fel- és ellenjegyzését végző tisztviselő ezeknek a rendeleteknek pontos megtartásáért anyagi felelősséggel tartoznak.

A közalkalmazottak fizetése melege s a kedvezményes ellátás megszüntetése.

Az 5-ik alpont szerint a hatósági létszámítás legkésőbb 1924 június 30-ig megszüntetendő. Március végével tényleg már be van szüntetve.)

A kormány a kedvezményes árú alkalmával a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátása ellenértékének figyelembevételével, illetmény-felemelheti és ez alkalommal a családi-pótlékot újra szabályozhatja.

A kormány, amint ezt az állam helyzete megengedi, az előbb említett illetményeket, nyugdíjakat és ellátási díjakat felemelheti, megszüntetheti a külön kedvezményeket. Felgósztatik a kormányt arra is, hogy a vasúti viteldíj kedvezményt korlátozhassa, illetve meg is szüntethesse s hogy a lakáspénzeket a lakberek általános emelkedése arányában felemelhesse.

15,000 főnyi létszámapasztás

Felhatalmazást kér a kormányt arra, hogy a közalkalmazottak létszámát 1926 június 30-ig fokozatosan 15 ezer fővel apaszthassa. Az apasztásnak lehetőleg a megüresedő állások be nem töltése után kell történni. Az üléb-irákat és ügyészeket, csak saát kérelmekre lehet a szolgálatból elbocsátani. Az elbocsátandó tisztviselőket hat hónaponként kell kiélelni és az elbocsátásról értesíteni. Az elbocsátandók az értesítés vételétől számított hat hónapi illetmény élvezetében maradnak és szabadságolándók. Kezelőknél és kezelőnőknél, valamint napidíjasoknál felmondási idő egy hónap.

A nyugdíj leszállítása és a munkaidő fölemelése

A közszolgálati alkalmazottak illetményeinek felemelése alkalmával a nyugdíj illetményeket a költségvetési egyensúly helyreállításáig 20 százalékkal kisebb összegben kell megállapítani, mint amennyire ezeknek a nyugdíjasoknak a most érvényben lévő szabályok szerint igényük volna. A hivatalos munkaidő a főiskolai vezetéshez kötött állásokban heti 42 órára, a többi állásokra nézve pedig heti 48 órára emelik fel.

Az állami üzemeket és különösen az államvasutakat

önállóan, vagy részben önálló vezetéssel használhatja és ezeket az üzemeket magánosok bevonásával, de az állam részvétele mellett e célra alakítandó társaságok után is kezelheti a kormány.

A városi tisztviselők

A városokat és községeket kötelezik arra, hogy az adminisztráció egyszerűsítése szempontjából mindazokat az intézkedéseket megtegyék, amelyek az I. 1. pontja az államra nézve előírt.

Az állam a városi és községi alkalmazottak illetményeinek és nyugdíjainak fedezésére 1925 január hó 1-ig legfeljebb 75 százalékat, 1925 január 1-től június 30-ig legfeljebb 50 százalékat, 1925 július 1-től december végéig legfeljebb 25 százalékat előlegez s 1926 január h. 1-től kezdve

semminemű előleget, vagy hozzájárulást az állam nem adhat

E szabály alól kivételnek a községi jegyzők és segédjegyzők.

Adózás aranykorona-alapon

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az 1924 évtől kezdve kivetendő közszolgáltatásokat az aranykorona értékének alapulvétele mellett állapíthassa meg. Az aranykoronában kivetendő közszolgáltatások után nem kell havonta 10 százalék pótlékot fizetni, hanem évi 12 százalék késedelmi kamatot. A földadó kulcsát fel kell emelni 25 százalékra. A kataszteri tiszta jövedelem 25 százalékra felemelt földadó aranykorona értékben megállapítottan kell tekinteni és az aranykorona mindenkori értékének megfelelően kell befizetni. A jövedelem- és vagyonadó illetőleg felhatalmaztatik a pénzügyminisztert arra, hogy a jövedelem- és vagyonadókat teteit, az adóskálát rendelettel állapítsa meg. Az adóskálának aranykoronára kell szólni, 500 aranykoronánál kisebb jövedelem, vagy 4000 koronánál kisebb értékű vagyon adómentes. A nagyobb családú adózó részére adó-könnyítés engedélyezendő. A vagyonadó legkisebb tétele 4000 aranykorona értékű vagyonnal 0,1 százalék, legnagyobb tétele 16 millió aranykorona értékű vagyonnal 1 százalék. Felhatalmaztatik a pénzügyminisztert arra, hogy a háború alatt és a háború után keletkezett nagyobb rovason átmeneti külön adópótlékkal rovassek meg. Az adópótlék alapja az a vagyonszaporulat, amellyel az 1923. év végén mutatózó vagyon az 1916. év végén mutatózó vagyon átlagát meghaladta.

A társulati adóról

szóló törvényt a javaslat csak annyiban módosítja, hogy a közkereseti és betéti társaságok terhére kivetendő adótételeket aranykoronában állapítja meg

A vagyonváltás

arányossá tétele céljából a kereskedelmi áruaktárak és ipari üzemek vagyonváltását az alaptörvényben meghatározott vagyontárgyak után az 1923. év végén mutatózó átlag és érték alapján az 1923. évi vagyonadóval együtt kell kivetni. A váltások kulcsát a miniszter állapítja meg olyan módon, hogy a legkisebb váltáskulcs 1000 aranykoronánál kisebb értékek után 2,5 százalék, legnagyobb kulcs pedig 100.000 aranykorona értéken fe-

lül 10 százalék legyen. Ugyanez a pont kötelezi a részvénytársaságokat és szövetkezeteket arra, hogy részvényeik, illetve üzletrészeik 5 százalékát az államkincstárnak természetben engedjék át.

Városi adó

A vármegyékre vonatkozólag felhatalmazást kap a belügyminiszter arra, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértve a vármegyék háztartási rendszerét újra szabályozza. A városok felhatalmazást nyernek arra, hogy amennyiben a különböző törvényekkel már nekik átengedett közszolgáltatások kiadásai fedezésére nem elegendők, a területükről származó jövedelmek után a jövedelemadók alapelvének megfelelően városi adót is vehessenek ki. A belügyminiszter ilyen külön adó behozatalára a városokat kötelezheti is.

Ezek a rendelkezések Budapestre is alkalmazandók.

Kimondja a javaslat azt is, hogy az összes egyenes adók a pótlékokkal együtt a jövedelem 75 százalékát nem haladhatják meg.

Lakberek aranykorona-alapon

A lakbereknél az 1917. évi november 1. napján érvényesen megállapított, illetve kikötött évi bért aranykorona-értékben fizetettnek kell tekinteni és ehhez képest 1924 május 1-től kezdve az 1917. évi bérnek a következőkben részletezett százalékát kell fizetni aranykorona értékben:

a) Lakások és nem üzleti célra használt helyiségek után az 1917. évi bérnek az 1924. évi május bérnegyvedre 7 százalékot, az augusztusi bérnégyvedre 10 százalékot, a novemberi bérnégyvedre 15 százalékot, az 1925. évi februári bérnégyvedre 20 százalékot, a májusi bérnégyvedre 25 százalékot, az augusztusi bérnégyvedre 30 százalékot, a novemberi bérnégyvedre 36 százalékot, az 1926 februári bérnégyvedre 43 százalékot, a májusi bérnégyvedre 50 százalékot.

b) Az ipari vagy kereskedelmi foglalkozást üző egységnek által üzleti célra (műhely, iroda, raktár) használt helyiségek után pedig az 1924. évi májusi bérnégyvedre 18 százalékot, az augusztusra 25 százalékot, a novemberre 34 százalékot, 1925 februárira 42 százalékot, 1925 májusra 50 százalékot.

A fizetések államjegyekben, vagyis papírpénzben teljesítendők.

A jövedelemadó kétszeresét, a vagyonadó háromszorosát kell még kényszerkölcsönként befizetni

Az 50.000 korona adóalap mentes a kényszerkölcsön alól — Magántisztviselők és munkások is mentesítve vannak — Az újjagdagok kétszeres összegét fizetnek — Esetleg még egy nagykölcsönt is jegyzésre bocsátanak

Budapest, március 26. Az államháztartás hiányának fedezése céljából felveendő belső kölcsönről szóló törvényjavaslattal tartalma:

1. Felhatalmazás kér a kormányt, hogy a 250 millió aranykoronás külföldi kölcsön és a már kivett kölcsönölegesen felül további belső kölcsönt vehessen fel.

2. A kölcsönt kizárólag a jövedelem és vagyonadó fizetésére kötelezettek tartoznak szolgáltatni. Önkéntes jegyzés nincs, hanem mindenki, aki jövedelem és vagyonadó fizetésére köteleztetik, a reá 1923. évre kivett jövedelemadó összegének az előlegesen felül még kétszeresét, a vagyonadó összegének pedig hatszorosát lesz köteles kölcsönként nyújtani. Vég-eredményben tehát a kényszerkölcsön összege a jövedelemadónak hatszoros, a vagyonadónak kilencszeres összege lesz.

3. Kölcsönt nyújtani nem tartoznak azok, akiknek terhére az 1923. évre kivett jövedelem és vagyonadó összege együttvéve 50 ezer koronánál kevesebb volt. Nem lehet továbbá kölcsönnyújtásra kötelezni azokat, akik csak szolgálati illetményeikből élnek, tehát magántisztviselőket és munkásokat. A közisztviselők illetményeik után jövedelemadót úgy sem fizetnek és így ezekre a rendelkezés nem vonatkozik. A mentességet nem szünteti meg az, ha az illető tisztviselőnek és munkásnak családi háza van, amelyben maga lakik.

4. Felhatalmaztatik a pénzügyminisztert arra, hogy azokat, akik a háború alatt és a háború után a kedvező körülmények és konjunkturák figyelmeztetése folytán nemcsak hogy az általános elszegényedést elkerülték, hanem épen ellenkezőleg nagy vagyont gyűjtöttek, a kölcsönnyújtás-

tásba erősebben bevonja. Ez alapon az új gazdagok az előző pontokban megállapított összeg kétszeresének fizetésére kötelezhetők.

Elitelték a miskolci szociálista párttitkárt

A miskolci szociáldemokrata párt titkára, Szedlicska János tavaly januárban a miskolci vas- és fémmunkások gyűlésén beszédet tartott, amelyben rámutatott az elmúlt évek eseményeire és hangoztatta a munkások előtt az összetartás szükségességét.

A debreczeni törvényeseken Ujfalussy József dr. tanácselnök büntető tanácsa ma délelőtt tartotta meg ebben az ügyben a fővárgyalást. A vádat Bod Kálmán dr. kir. ügyész képviselte, a védelmet Györki Imre dr. nemzetgyűlési képviselő látta el.

„Késérő emlékei vannak a munkásoknak Magyarországon, mert itt elnyomják őket gazdaságilag és minden más tekintetben. Az események 1918-ban autóra emeltek minket is, de a kormánykereket kicsavarták a kezünkől, 1918 után a vezetés avatlanul kezébe került és ez az ingoványba vezetett, ahol zombékról zombékkra tudunk csak előrehaladni, szakadékhöz érkeztünk, ahol lezuhantunk. De a munkásság ismét emelkedni kezdett, kitéve annak, hogy sárkányfaizatok, polipkarok nyuljanak utána és ismét az ingoványba ragadják.”

A vádirat felolvasása után Szedlicska János így válaszolt:

— Bünyösnek nem érzem magam, mert nem ilyen beállításban használtam az inkriminált kifejezéseket és nem volt szándékom sérteni a magyar állam becsületét. En csak rámutattam beszédemben azokra az akadályokra, amelyek nehezítik a munkások szervezkedését és nem támadtam, nem sértettem senkit.

Lehotay Barna dr. rendőrfogalmazó tanuvallomásában elmondja, hogy Szedlicska beszédében heves hangon támadta a magyar államot, mert itt elnyomják a munkásokat, beszéde végén sárkányfaizatokról és polipkarokról beszélt, amelyek rávetik magukat a munkások szervezeteire, elnyomják a munkásokat és nem engedik, hogy megerősödjének. Nekem — mondta a rendőrfogalmazó — az volt az impresszióm, hogy a polipkarok és sárkányfaizatok alatt a rendtörvényt és a szakszervezeti törvényt értette.

Elnök: Figyelmeztette-e beszéd közben a vádlottat, hogy más hangot használjon?

— Igen, figyelmeztettem akkor, a mikor a munkásoktól elnyomásáról beszélt.

Elnök (a vádlottnak): Hallotta a figyelmeztetést?

— Hallottam és vigyáztam is, nehogy olyat mondjak, hogy megvonthassa tőlem a szót.

Rónai Sándor miskolci költő volt a következő tanu. Előadta, hogy Szedlicska nem használt olyan kifejezést, amellyel megsértette volna a magyar állam becsületét. A gyűlésen végrehallgattam a beszédet — mondta, — de nem tudok róla, hogy Szedlicska támadta volna az állam rendjét és a kormánynak tulajdonította volna a „sárkányfaizatok” és „polipkarok” kifejezéseket.

A tanúhallgatások után Bod Kálmán dr. kir. ügyész vádbeszédében súlyos büntetést kért a vádlottra. Az

ilyen Szedlicskák teszik tönkre az országot, — mondta — mert nem létező elnyomatást hirdette, igazgatók a munkások tömegeit és megakadályozták azt, hogy az egyes osztályok bétkészen együtt dolgozhassanak. Nem lehet megengedni, hogy bárki, felugorva egy hordóra, büntetlenül igazgathasson és az állam becsületében gázolva, a kormány rendet biztosító törekvéseit sárkányfaizatoknak és polipkaroknak titulálja. A munkásoknak Magyarországon elég jó dolguk van és ép itt van a Szedlicska büne, valótlant, nem létező elnyomatást hirdetett és ezáltal sértette az állam becsületét.

Györki Imre dr. védő beszédében kérte a vádlott felmentését. A vád alapja téves, — mondta — mert abban az esetben is, ha Szedlicska olyan értelemben mondta volna az inkriminált kifejezéseket, mint ahogyan azt a vád szeretné feltüntetni, csak a kormányt sértette volna és nem az államot, nem a nemzet becsületét. Kormányok jönnek, kormányok mennek, de az állam megmarad és egy kormány bukása nem vonja magával bukásba az állam becsületét. A rendőrfogalmazó egyedül álló vallomással szemben senkiksem bizonyította azt, hogy a „sár-

Korányit kinevezték pénzügyminiszterré

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormányzó Walko Lajos kereskedelmi minisztert a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetője alól felmentette és tolvsvai Korányi Frigyes báró rendkívüli

kányfaizatok” és „polipkar” kifejezéseket a vádlott a kormány intézkedéseire értette volna, ilyen bombasztikus frázisért pedig, még ha belemagyarázunk is valamit, nem lehet elítélni senkit. Hosszasan ismertette ezután a munkások helyzetét, rámutatva arra, hogy a munkások küzdelme nem járatta le az állam hitelét, hiszen két nap múlva külföldi kölcsönt kap az ország. Az állam ellensége nem lehet Szedlicska, hiszen beszédében állást foglalt a bolsevisták rendszere ellen és őket okolta azért, hogy szakadékkba zuhantak a munkások.

A védőbeszéd után az elnök megkérdezte a vádlottat: van-e valami mondanivalója még?

— Igen, az ügyész ur beszédére akarok röviden megjegyzést tenni.

Bod kir. ügyész: Az én beszédemre nem lehet megjegyzés!

Az elnök ezután megvonta a szót Szedlicskától.

A törvényesek bírósága mondta ki Szedlicskát a magyar állam megbecsülése elleni vétségben és ezért egy hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbírást, a védő a bírásság kimondása miatt felebbezett.

Szilágyi Lajos interpellált a kormány s az ébredők viszonyáról

Megkezdték a középiskolai reform tárgyalását

Budapest, március 26. A nemzetgyűlés mai ülésén, miután a valorizációs javaslatot harmadszori olvasásában is elfogadta, a középiskolai reform-javaslatokat vette tárgyalás alá. Vasadi Balogh György előadó ismertette a javaslatot, amelynek az a lényege, hogy a redigimnáziumot megalkotta.

Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter hangsúlyozta, hogy a javaslat teljesen a politikai és pedagógiai szempontból tárgyalja a középiskola ügyeit. Az egységes középiskola terve megvalósíthatatlan, túlságos megterhelést jelent a gyermekek számára. A javaslat kitolja a pályaválasztás idejét s ezzel alkalmat nyújt, hogy a gyermek maga döntson A reform a humanisztikus oktatás megmentése mellett az utolsó kísérlet, módot nyújt az ifjúságnak, hogy behatoljon a klasszikus művelődés szellemébe. A mai helyzet viszont a modern nyelvek fokozott elsajátítását követeli meg s ezért lesz az ország 106 középiskolájának kétharmada redigimnázium. A gazdasági szakoktatásról a javaslat nem intézkedik. Erről külön törvényjavaslat készül. A reform a modern pedagógiai viszonyokra tekintettel Trefort és Urményi szellemében készült. Kéri, hogy fogadják el a javaslatot részletes tárgyalás alapjául.

Kéthly Anna: A javaslat nem jön szerves reformmál. A középiskolák reformját csak egész közoktatásunk demokratikus megreformálása után szabad megkezdeni. Elsősorban a népiszkolák, a legelhanyagoltabb rész reformjára van szükség, amely után a tantervkészítés reformjának kell következni és csak azután lehet szó a középiskolák reformjáról. Helyesebbnek tartanám a 8 osztályú elemi iskolát, amelyre azután rá lehetne építeni a különböző típusú középiskolákat. Az ingyenes népoktatást s a tanárok anyagi helyzetének megfelelő javítását sürgeti. Követeli, hogy a tanárokat a fizetésmegállapítás tekintetében különítsék el a köznevelési tiszteletben állóktól. A javaslatot nem fogadják el.

Az elnök felolvastatta az interpellációs könyvet, amelybe többek között Szilágyi Lajos írvetett be interpellációt.

Bethlen nem írel Szilágyi interpellációjára

Az interpellációs könyv felolvasása után Bethlen gróf miniszterelnök szólalt fel. Szilágyi Lajos képviselő ur — mondta — interpellációt írvetett be a kormány kétszínűségéről és alakoskodásáról.

Szilágyi Lajos: Beszélni akarok és beszélni is fogok!

Bethlen gróf miniszterelnök: Teljesen szokatlan dolog, hogy a képviselő ur a kormányt durván megtámadja és sértessen interpellációja bejegyzésekor. Ez nem felel meg a parlamenti szokásoknak és kijelentem, hogy a kormányzat tekintélyével nem tér össze, hogy egy ilyen sértő formában bejegyzett interpellációra válaszoljak. (Óriási zai a baloldalon.)

Huszár Károly elnök: Szilágyi Lajos képviselő ur tényleg inparlamentáris kifejezést írt be az interpellációs könyvbe és ezért rendutasítom.

Szilágyi Lajos személyes megtámadtatás címén szólalt fel. A magyar parlament történetében — mondotta — példátlan az az eset, hogy mielőtt egy képviselő egy szót is szólott volna, felálljon a miniszterelnök — aki különben eléggé farkasoktól jelenlétével, de most sietett megjelenni — és eltele vázjon az interpellációjának. Erre azt válaszolom, hogy ha én nem bizonyítottam be, hogy a kormány kétszínűsködik és alakoskodik, akkor — ünneplésen kijelentem — lemondok mandátumomról. Viszont ha bebizonyítottam állításaimat, akkor — fordul a miniszterelnök felé — elvárom, hogy ön levonia a konzekvenciákat és lemond a miniszterelnökségről, amit ugyanis csak az ideiglenes államfő megbízásából tölt be.

Bethlen nem írel Szilágyi interpellációjára. Az interpellációs könyv felolvasása után Bethlen gróf miniszterelnök szólalt fel. Szilágyi Lajos képviselő ur — mondta — interpellációt írvetett be a kormány kétszínűségéről és alakoskodásáról.

Szilágyi Lajos: Beszélni akarok és beszélni is fogok!

Bethlen gróf miniszterelnök: Teljesen szokatlan dolog, hogy a képviselő ur a kormányt durván megtámadja és sértessen interpellációja bejegyzésekor. Ez nem felel meg a parlamenti szokásoknak és kijelentem, hogy a kormányzat tekintélyével nem tér össze, hogy egy ilyen sértő formában bejegyzett interpellációra válaszoljak. (Óriási zai a baloldalon.)

Huszár Károly elnök: Szilágyi Lajos képviselő ur tényleg inparlamentáris kifejezést írt be az interpellációs könyvbe és ezért rendutasítom.

Szilágyi Lajos személyes megtámadtatás címén szólalt fel. A magyar parlament történetében — mondotta — példátlan az az eset, hogy mielőtt egy képviselő egy szót is szólott volna, felálljon a miniszterelnök — aki különben eléggé farkasoktól jelenlétével, de most sietett megjelenni — és eltele vázjon az interpellációjának. Erre azt válaszolom, hogy ha én nem bizonyítottam be, hogy a kormány kétszínűsködik és alakoskodik, akkor — ünneplésen kijelentem — lemondok mandátumomról. Viszont ha bebizonyítottam állításaimat, akkor — fordul a miniszterelnök felé — elvárom, hogy ön levonia a konzekvenciákat és lemond a miniszterelnökségről, amit ugyanis csak az ideiglenes államfő megbízásából tölt be.

A miniszterelnök kinegy

Bethlen gróf miniszterelnök: A képviselő urnak joga van interpellációjában bármilyen tényeket előterjeszteni s azok alapján kritikát gyakorolni, csak ahoz nincs joga, hogy durván sértessen. Nekem kötelességem megvédeni emek a helynek tekintélyét és kijelentem, hogy az ilyen sértő hangon bejegyzett interpellációra nem fogok válaszolni.

A miniszterelnök ezzel idegesen sarkonfordult és kisértett a teremből, mire a baloldalon óriási zai tört ki.

— A miniszterelnök megfutamodik! — kiáltották.

— Mi lesz az Esküüt-ügygel?

— Oszlassa föl a Házát!

— Meg fogjuk idézni a miniszterelnök urat!

— Csindlja ezt az egységespártban, ott teheti!

— Ez diktaúra! — és hasonló közbekiáltások áradata zudult a miniszterelnök után. A nagy zajból kihallatszik Lovdyai István hangja, aki azt kiáltozza:

— A miniszterelnök emigrál!

Szilágyi Lajos nagy zajban kezd ismét beszélni. Kijelenti, hogy semmiféle sértést nem követett el s a miniszterelnöknek az az ellárása, hogy már eleve kijelenti, hogy nem válaszol interpellációjára csak ürügy. Hogy a miniszterelnök elzárkózik kötelességének teljesítése elől, ez nem tekinthető egyébnek, mint gyáva megfutamodásnak. (Nagy zai a Ház minden oldalán.)

30 napon belül kötelességük

Rupert Rezső a házszabályokhoz szól. A házszabályok előírják, hogy a minisztereknek kötelességük 30 napon belül válaszolni az interpellációkra. A miniszterelnök azonban autokratá módjára szembehelyezkedett a házszabályokkal. A nemzetgyűlés elvárhatta volna, hogy az elnök figyelmeztesse a miniszterelnököt, hogy ilyen nyíltan hadat üzenni a házszabályoknak nem lehet. Nem alkalmazta helyesen az elnök a házszabályokat Szilágyi rendutasításakor sem, mert az elnököt csak az ülésen elkövetett sértésért illeti meg a rendutasítás joga s így legfeljebb a jegyzőt utasíthatta volna rendre, aki az interpellációt felolvasta. Különbö a kétszínűsködés és alakoskodás csak akkor sértő, ha a képviselő ur nem mutat olyan tényeket, amelyek igazolják állítását. Ez úgy van, mert köztudomásu, hogy kétszínűség folyik.

Szilágyi Lajos: Most már tessék öt is rendutasítani!

Rupert: Igenis, folyik. Ennek igazolására rámutat a miniszterelnök pécsi beszédére. Azért, mert egy miniszter betegesen érzékeny, még nem teheti túl magát a házszabályokon.

Elnök: Precedens tud arra, hogy amikor egy képviselő ellenjegyzésével ellátott kérvényben sértő kifejezés volt, a képviselőt rendutasították. Mikor az interpellációt publikálták, neki kötelessége volt a rendutasítás, a jegyzőt, mint funkcionáriust, nem utasíthatta rendre. Amikor felolvasták az interpellációt, már nem lehetett parlamenten kívül történnnek tekinteni a sértést.

Szilágyi Lajos: A miniszterelnöknek nagyon szüksége van rá, hogy folyton durváskodniék velünk!

Elnök: A miniszterelnököt nem kénszerítheti arra, hogy feleljen egy interpellációra. Ezt csak a többség teheti meg.

Hegymegi Kiss Pál: Az elnöknek tényleg nincs joga arra, hogy a minisztert válaszadásra kötelezze. A házszabályok azonban kimondják, hogy a miniszter 30 napon belül köteles válaszolni. A miniszterelnök kijelentette, hogy az interpellációra nem fog válaszolni, tehát az elnöknek kötelessége lett volna figyelmeztetni, hogy ez ellenkezik a házszabályokkal. Amilyen rigorózus volt Szilágyival szemben, épen olyan szigorúan kellett volna figyelmeztetni a miniszterelnököt is, hogy ellenszegül a házszabályoknak.

Horváth Zoltán, majd ismét Rupert

Fűszer és csemege szükségletét legjobb minőségben és legjutányosabban a Csanak József Kft. Pá-u. 51. sz. a üzletében szeresheti be. Telefon 70. Ugyanott: Raffle, kékko, lucornamag, répmag, dughagyma, virágmagvak stb.

Kifogástalanul fest, mos, tisztít Hrabéczy Szechenyi-u. 18.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDÉNÉL MAYER Divatáruház Mayer Antal János. Piac-utca 18. Tisza-palota. Saját érdekében tekintse meg a tavaszi szezonra érkezett szövet, harisnya, kötött-áru stb. újdonságokat.

Rezső sz... C s ill... leküzdés... Vass... laszában... az óvint... felvenni... közegés... van... Csillag... sul vetté... Zsili... szerete... sekről ir... esempész... masier u... hólt Au... tották és... veszett... Vass... az akció... esomp-sz... talanságo... hajlandó... Zsili... nem nyu... gon szer... elosztásk... Vass... hogy ez... gálatot... A Ház... sul vesz... S... Szilágyi... interpellá... ket tekin... a kormá... sorban... nemzert... teket, eb... védelmi... látja az... a rombo... kalmazta... ísztikara... esítés r... re. A ko... esőnnel... lárdatani... íle tény... becsapás... a tere... ra és a... sére go... Szilágyi... párt las... — Ily... — kiálti... Szilágyi... mány el... részt a... úti, más... Darvas... a berett... béli fels... gabiróna... belépérs... aláírattú... hogy a... nek... Szová... hez val... nincs m... hogy a... mely ta... adta az... Mihály... dett a v... alatt D... vezére... és 500-0... mos ke... tak átt... ronát a... A vid... Sokorón... csányi... val Ma... Lászlóv... egyikv... ket a r... esetére... tek. Il... megkap... velyses... teli eng... den az... a keres... hogy a... pedig a... sék. Ez... vége a... lakit m... ia be... Inter... Kala... a le... Wern...

Részről szólott még a házszabályokhoz, ezután áttértek az interpellációkra. Csilléry András a járványok leküzdése tárgyában interpellált.

Vass József népjóléti miniszter válaszában kijelenti, megnyugtatja a közvéleményt az óvintézkedéseket, sikerrel fogják felvenni a küzdelmet a járvánnyal. A közegészségi reform már munkában van.

Csilléry és a Ház a választ tudomásul vették.

Zsilinszky Endre az amerikai szereteladományok körüli visszaélésekről interpellált. A csomagok közt csempészárut hoztak be, darabonként másfél dollár szállítás díjat szedtek, holott Amerikából idáig ingyen szállították és 6 milliárd értékű csomag elvesszett.

Vass József népjóléti miniszter, ő az akció ellen állást foglalt, mert csempészésre ed alkalmas a szabálytalanságok kiküszöbölése érdekében hajlandó eljárni.

Zsilinszky Endre: A válasz nem nyugtatja meg; a határig 36 vagon szereteladomány érkezett s az elosztáskor már csak 30 volt.

Vass népjóléti miniszter kijelenti, hogy ez irányban megindítja a vizsgálatot.

A Ház többsége a választ tudomásul veszi.

Szilágyi interpellációja

Szilágyi Lajos indokolja meg ezután interpellációját. Ha azokat a tényezőket tekinti, amelyekkel a múlt évben a kormányzat fenntartotta magát, elsősorban a különítványokat látja, a nemzetvédelmi alakulatokat, a I. tiszteket, ébredőket, az ébredők nemzetvédelmi osztályait, a Mefhoszt, stb. Látja azonban Damokles kardként a romboló tényezőket is, ilyeneket alkalmaztak a hadsereg és a rendőrség tisztikarával szemben, ilyen az elbocsátás réme és a szelektálás reádszere. A kormányzat most a külföldi wölcsönnel akarja két és fél évre megszüntetni uralmát. Speciális Bethlen-féle tényezőket is lát. Ide tartozik a becsapások egész sorozata. Elég ezen a téren a választójogra, a választásokra és a közigazgatási reform mellőzése gondolni.

Szilágyi beszéde közben a kormány-part lassanként elhagyja a termet.

— Ilven beszédet nem hallgatunk! — kiáltják Szilágyi felé.

Szilágyi: Nagyon érdekes a kormány eljárása a zsidókérdésben, egyrészt a szélső keresztény irányzatot utli, másrészt a zsidókat csapja be. Darvas berettyónfalui zsidó ügyvéd a berettyónfalui főszolgabíró levélbeli felszólítására megjelent a főszolgabírónál, aki az egységspártha való belépéséről szóló nyilatkozatot akart aláírni vele. Tűrhettek tartja, hogy a szolgabírók pártot szervezzenek.

Szóváltás a kormányban az ÉME-hez való viszonyát. A kormányban nincs meg az erkölcsi jogosultsága, hogy a fegyverek miatt az ÉME bármely tagját perbe fojza, mert épen ő adta azokat az ébredőknek. Gyulai Mihályt internálták, holott korteskedett a választásokon. A választások alatt Dániel Sándor, az ÉME egyik vezére, tevékeny szerepet fejtett ki és 500,000 koronát kapott. Pröhle Vilmos kezéhez egy millió koronát utaltak át. Nádosy főkapitány 50000 koronát adott az ébredőknek.

A vidéken is voltak ilyen pénzek. Sokorópátkai Szabó István és Szmracsányi György pótválasztása alkalmával Mayer János megállapodott Ily Lászlóval, a Club-kávéházi merénylők egyikével, hogy toborozzon embereket a pártha. Ilynek állítólag siker esetére 5 lóra kivételi engedélyt ígérték. Ily az engedélyt csakugyan megkapta, s amikor ezt keveselte, hűvelyesekre kapott vagonszámra kivételi engedélyt, Gyulai Ferenc Czegeleden azzal vádolta a kormányt, hogy a keresztény lapoknak pénzt ad arra, hogy a zsidókat üssék, a zsidóknak pedig arra, hogy a keresztényeket üssék. Ez kétkülcacsos politika. Legyen vége a becsapásoknak és ha már valakit mindenképpen be akar csapni, csapja be az antantot.

Interpellációjában kéri a kormányt.

Kalapok Fehérneműek
a legolcsóbban beszerezhetők
Werner Sándor uridivat üzletében
Piac-utca 72. szám.

mivel a mai kormányzati rendszer kétszínű és alakoskodó...

Szilágyi csak eddig olvashatta fel interpellációját, mert az elnök félbeszakította és harmadszor rendreutasította. Szilágyi az elnök ezen szavaira szó nélkül leült, majd az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem beszél tovább.

Sokorópátkai Szabó István, Eckhardt Tibor és Patacsi Dénes személyes kérdésben szólalnak fel.

Szeder Ferenc a békéscsabai szociáldemokrata szakszervezet gyűlésének betiltása ügyében interpellált a belügyminiszterhez.

Ülés vége kevéssel 7 óra előtt.

Poincaré lemondott

Páris, március 26. A kamara annak ellenére, hogy De Lesdreyre pénzügyminiszter felvette a bizalmi kérdést, ma délelőtt a nyugdíjtörvény tárgyalásakor a miniszter kívánsága ellenére 271 szavazattal 264 ellenében visszautalta a javaslatot a bizottsághoz. Az ülésen jelen volt miniszterek a szavazás után azonnal elhagyták az üléstermet és értesítették Poincaré miniszterelnököt, aki a szenátus

küllégi bizottságában a lausannei békeszerződésről beszélt. Poincaré miniszterterátsaival az Elysée-palotába ment és benyújtotta az elnöknek a kormány lemondását, aki azt elogadta.

Millerand ma délután Doumergue-t, a kamara elnökét fogadta, ezután a kabinet újalakítását felajánlotta Poincarénak, aki holnap délig haladékot kért a válaszra.

A görög parlament kikiáltotta a köztársaságot

Athén, március 26. A kamara ünnepi ülésben egyhangulag elfogadta a kormány tegnap benyújtott javaslatát, amelyben az uralkodóházat elmozdítottak, jelentik ki és a köztársaságot kikiáltják.

A kamara 259 szavazattal 3

ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

A minisztertanács ma rendeletet irt alá, amellyel valamennyi politikai okból elített egyén amnesztiában részesül s az elített katonai személyek kegyelmet kapnak.

700 millió fölösleg a Hortobágy költségvetésében

Debreczen város törvényhatósági bizottsága — mint ismeretes — március 31-ig terjedő költségvetési felhatalmazást adott a tanácsnak, mert nem tudta elkészíteni időre az 1924. évi költségeloirányzatot. Most már elkészültek az új költségvetéssel, amelyet kedden délelőtt vett tárgyalás alá a felügyelő bizottság a városi tanáccsal együtt. A költségvetés végleges összeállítása körülbelül egy heti munkát igényel és csak ennek a munkának végzetével tudhatjuk meg a bevételek és kiadások végösszegét. Egyelőre csupán annyit van módunkban közölni, hogy

a bevételeket 25 milliárd koronában irányozták elő.

de hogy milyen összegre rug a kiadás és mekkora lesz a fedezetre váró hiány, annak publikálása a tárgyalások végleges lezárása után, e hét végére várható.

A tegnapi nap folyamán és ma délelőtt a költségvetésnek egy nagy fejezetével.

a Hortobágy költségvetésével

Néveztek. A Hortobágy legjelentősebb bevétele a legelőbérlekből származik, a törvényhatósági bizottság tudvalevően 50 kilogramm buza ellenértékében állapította meg egy számosjóság után a legeltetési díjat és 20,000 számosjóságot véve alapul, ez 10,000 mázsa buza ellenértékét vagyis 2,400,000,000 koronát tesz ki. Másik nagyobb bevételi forrás az 5000 métermáza széna, amelynek eladási árával együtt a Hortobágy összes bevétele 2,900,000,000 koronában van előirányozva.

A kiadási tételek között a személyi kiadások 133—134 millió koronával szerepelnek. A dologi kiadások között a legsúlyosabb tétel a köztéher, ami 120,000,000 koronát tesz ki. Ebből 80 millió korona esik az Alsószabolcs-Tiszavidéki Ármestesítő Társulati

számára fizetendő illetékre, 400 millió pedig az államnak kell fizetni a Hortobágy földadója fejében.

A Hortobágyon az idén nagyobb beruházásokat is végeznek. Kivezetik a telefont és megépítik az állatorvosi lakást, aminek költségei 600 millió koronát tesznek ki. Különféle karbantartásokra 88 millió korona, a széna-kaszálatással felmerülő költségekre pedig 89 millió korona van előirányozva, úgy, hogy az összes kiadás 2 milliárd 200 millió korona.

A Hortobágy tiszta jövedelméül 700 millió koronát vesznek föl a költségvetésbe.

A Hortobágy költségvetése után a városi földbirtokok fejezete került tárgyalásra, majd a fogattartás, állattenyésztés és erdőgazdaság című tételek kerültek sorra.

A társulati adó bevallása

A debreczeni pénzügyigazgatóság az 1924. évi társulati adóvallomások beadásáról a következő tájékoztatást közli:

Részvénytársaságok és szövetkezetek tartoznak bevallásaikat a zárószámadás közgyűlési ióvághagyásának napjától számított 30 napon belül feltétlenül benyújtani. Az üzletév zártától számított hat hónapi határidő tehát oly vállalatokra, melyek közgyűléseket az üzletév zártától számított ötödik hónap utolsó napja előtt tartották meg, semmi esetre sem vonatkozik. Az üzletévüket nem december 31-én záró vállalatoknál ugyan-ezen rendelkezések alkalmazhatók, azon átmeneti kivétellel, hogy amennyiben az üzletévét 1923 december 31-ét megelőzően záró vállalat bevallását 1924 március hó 1-je előtt nyújtotta be, annak terhére ezuttal sem a 30 napi, sem a hat hónapi határidő elmulasztása címén késedelem meg nem állapítható.

Azon részvénytársaságok és szövetkezetek, melyek az üzletév lezárásától számított hat hónapon belül bevallásukat közgyűlés hiányában benyújtani nem tudják, tartoznak legkésőbb az üzletév zártától számított ötödik hónap utolsó napjáig halasztással folytatni és vagy azt, hogy a közgyűlés megtartására kormányhatóságtól halasztást nyertek, vagy azokat a körülményeket, amelyek

ilyen engedély hiányában a közgyűlés megtartását akadályozzák, igazolni E kérvények a pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be és döntés végett a pénzügyminiszteriumhoz terjesztendők fel. Az üzletév zártától számított ötödik hónap eltételével benyújtott ily halasztási kérelmek visszautasíthatók.

Ha közgyűlés az üzletév zártától számított ötödik hónapon belül megtartott s csak a 30 napi határidő meghosszabbítása kérelmeztek, az ily kérelmeket a pénzügyigazgatóság bírálja el.

Végül a társulati adó azon alanyai, melyeknél a zárszámadásoknak közgyűlés által való jóváhagyásáról, a dolog természeténél fogva nem is lehet szó, tehát a közkereseti társaságok, betéti társaságok, részvényekre alakult betéti társaságok korlátolt felelősségű társaságok, a nem kereskedelmi társaság formájában működő biztosító vállalatok, közúti és helyi érdekű vasutak, az állam, törvényhatóságok és községek üzemeltetők, tekintet nélkül arra, hogy üzletévüket 1923 december 31-én, vagy azt megelőzően zárták tartoznak 1924. évi társulati adóvallomásukat 1924. évi április hó 15-ig a kir. pénzügyigazgatóságnál benyújtani.

Sinka Sándor
1854—1924

"Mutis ille bonis flebilis occidit."

Illó, hogy a régi tanári gárda egy kiváló tagjáról, egy különben is kitünő latin tanárról Horatiusnak fenti sorával kezdjük meg a megemlékezést. Valóban sok jó ember siratja Sinka Sándort, sajnálja, hogy már elhunyt, de még inkább sajnálja, hogy már évek óta betegség és egyéb gondok megtörték majnem elpusztíthatatlannak látszó munkaerejét elvonaták működésének sikereiben gazdag terétől, az iskolától.

Sinka jellegzetes egyénisége volt a magyar tanárságnak. Származása, hajlamai, szokásai, egész egyénisége régi reformtus tanársághoz kapcsolódik, külső megjelenésében és magatartásában semmivel sem különbözött az 50-es, 60-as évek tanáraitól, de ezekkel a majdnem elavult sajtásággal párosított modern alapos szak-képzettséget, kitünő tanítási módszert, a haladás, a modern pedagógia iránti teljes érteket. — Kármán féle tanítási tervbeli jártasságot. Legkedveltebb tárgya a latin volt, amelynek klasszikusaiban oly otthonos volt, mint azok a régi kollégiumi tanárok, akiknek minden tudásuk és műveltségük a latinra szorított. Ezekhez amnyiban is hasonlított, hogy jól is fogalmazott latinul, sőt ha egy latin dikiót kellett kivágni, akkor sem jött zavarba.

Sinka jól tudta, hogy a tanárnak vannak az iskola falain kívül is a tanítás ügye iránt és a tanítást szolgáló érdekekben való kötelességei. Azért nemcsak részt vett, hanem vezető szerepet játszott a felekezeti és országos tanárság minden mozgalmában. Hosszu időn át alelnöke volt a református tanáregyesületnek és a debreceni tanári körnek mindkét minőségében gyakran fejeztette a középiskola legfontosabb kérdéseit és készséggel szállt síkra a tanárságnak, mint testületnek erkölcsi és anyagi érdekeiért. A tanügyi téren kifejtett irodalmi munkássága hozta kapcsolatba a Csokonai-körrel, amelynek sokáig buzgó választmányi tagja.

Sinka tehát hasznosan és sikeresen munkálkodó derék, jó tanár volt az iskolán belül és kívül, mint gimnáziumi igazgató és utóbb mint intézet-gondozó is sok érdemet szerzett, de azért nagyon hiányosak volnának képének vonásai, ha róla, mint ember-ről, mint társaságbeli férfuról is meg nem emlékeznénk. Ahol Sinka Sándor megjelent, ott mindiárt számyra kelt az elevenség és magasra csapott a jó kedv. Adoma, élc, szőláték, komoly és tréfás felkőszöntő járt a Sinka Sándor nyomában, zamatos magyar beszéde, diák és főkép katonakorból vett elbeszélései állandó fűszere voltak a társalgásnak. Mindezekhez hozzájárult szíves vendégszeretete, amelyvel főkép Sándor-napokon, a kedves Sándor-napokon tündökölt. Csak az tudja igazán, hogy milyen volt a békebeli deris élet, a társaságbeli kedves viszony Debreczenben, aki egy-egy Sándor-napot végig élvezett Sinka Sándor vendégszeretőházában.

nemcsak enni-inni valóval, hanem szellemességgel, szivességgel, jókedvvel dusan megrakott asztalánál.

A kitünően tanító tanár, az alaposan képzett tudós már évekkal ezelőtt elvonult az iskolától és a közélettől, most pedig itt hagyott bennünket a jó barát, a kedves ember, a debreceni társaságnak egykor egyik legkedveltebb tagja. Ismételnem kell Horatius mondását: *Multis ille bonis flebilis occidit.*

Sinka Sándor sokáig betegeskedett, asztma gyötörte, de tulajdonképp tüdőgyulladás oltotta ki életét. Március 23-án halt meg, március 25-én temették Utolsó útjára Révész Imre bocsátotta el méltó halotti beszéddel: **végtisztességgel szőzött meg százán jelentek meg a nagytemplomban és nagyon sokat kísérték ki a Cegléd-utcai temetőbe.**

Kardos Albert.

Tavaszi és nyári
GYAPJUSZÖVET
ujdonságok
WEISZ EMILNÉL
KOSSUTH-UTCA 1.

Demkó postafőigazgató helyettes államtitkár

A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a kormányzó a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére dr. Demkó Jenő m. kir. posta- és táviratfőigazgatót, a debreceni postafőigazgatóság vezetőjét helyettes államtitkárrá, a IV. fizetősosztály II. fokozatába kinevezte.

A postafőigazgató előléptetésének híréből már a mai napon értesültek a debreceni postahivatalokban, ahol osztatlan örömet keltett, mert a postafőigazgatóság vezetőjének kellő méltánylást nyert érdemeit leginkább postáskörökben ismerik. Ezekben a körökben rámutatnak arra, hogy a főigazgató előléptetése egészen rendkívüli kitüntetés, mert példa nélkül áll, hogy egy vidéki postafőigazgatóság vezetője helyettes államtitkári rangot nyerjen. Ezt a rangot Demkó Jenő dr. hosszú, érdemes pályafutás után érte el. Jogi tanulmányainak elvégzése után Pozsonyban lépett a posta szolgálatába, majd a temesvári postafőigazgatóság kerületébe helyezték át, ahol több fontos bizalmi állás betöltése után 1913-ban a temesvári postafőigazgatóság vezetésével bízták meg. — 1914-ben postafőigazgatóvá, 1918-ban postafőigazgatóvá nevezték ki. A háború alatt a Ferenc József rend tisztikeresztjét kapta a katonai érdemkereszt szalagján. Az ellenséges megszállás őt is elűldözte addigi működésének színhelyéről s ekkor, 1920 őszén bízták meg az újonnan szervezett debreceni postafőigazgatóság vezetésével s ebben a tisztben kifejtett működésével nemcsak a kormány elismerését, hanem a nagyközönség általános tiszteletét is kiérdemelte.

Moszkvai játékkaszinók

A szovjetkormány jótékony célra fordítja a hazárdjáték nyereségét. A szovjeturalom Moszkvájának három kaszinója van, pompás helyiségek, nagy forgalommal. Mindegyiknek megvan a maga vendégtábor. A Prága épületben elhelyezett hasznót a szabad foglalkozásúak látogatják. Ügyészek mérnökök, magasrangú hivatalnokok. A második kaszinó vendégei az alacsonyabb körökből sorakoznak. Végre az Eremitage-kaszinó látogatói a legszenvedélyesebb játékosok: a színpad kiválóságai, filmvállalkozók, kereskedők s egyáltalában olyan emberek, akiknek élet-elemük a játék.

Mindhárom kaszinóban a szovjetiskolák beosztása szerint osztályokat különböztethetünk meg. A nagyteremben lottó játékot üznek, ide mindenki szabadon beléphet. A közönsége nagyon vegyes. A legfelsőbb szentélyben rulettet s trente et quarentet játszanak. Hogy ide bejuthasson va-

lakt, be kell írni a nevét egy könyvbe. Természetesen álneveket írnak be. Annyi itt az Ivanow és Petrov, hogy három látogató közül legalább kettő ezt a nevet vallja be. Sorszámot is kapnak. Egyik kaszinóban hetven Ivanow is hódol a nemes hazárdjátéknak. Tizenegyszer hivatalos záróra, de azért a belső "ermekben sokszor huszonnégy óráig is megszakítás nélkül játszanak. A rulettenél éjjel után egykor tombol a legmagasabb fokozatú szerződés. Annyi a résztvevő, hogy helyet sem kapnak, hanem két-három sorban tolonganak egymás mögött s a hátul állók az előttük állók fején keresztül dobják a

pénzüket az asztalra. A legkomolyabban és a legnagyobb tétékben a trente et quarente asztalánál folyik a játék. Itt sok az idegen, akik csak úgy en passant tesznek meg egy tétet. A szentélyek szentélye a chemin de fer szoba, aki ide be akar lépni annyi személyi adatot kell egy könyvbe beírnia, akárcsak egy útlevele. Nagyon sűrűn folvik itt a játék külföldi valutában is. sőt igen magas tétékben. A kaszinótulajdonosok óriási jövedelmeket zsebelnek be, noha a jövedelmek nyolcvan százalékát az állam veszi el jótékony célokra, első-sorban gyermekotthonok létesítésére.

Ötödfélmillió leit sikkasztott egy lugosi tisztviselő

Téglák pénz helyett egy postacsomagban

Rendkívüli ügyességgel kieszt és nagy összegű sikkasztás hatása alatt áll most Lugos, ahol a város egy adótitztviselője, Wechsberger Lili négy és félmillió leit sikkasztott el s a pénz segítségével barátjával együtt valószínűleg Délamerikába szökött. A tisztviselő téglákkal cserélte fel a pénzt egy hivatalos pénzküldeményben, amelyet neki kellett volna elküldeni Bukarestbe. A sikkasztás története a következő:

Pénz helyett téglák

Március 10-én délelőtt 11 órakor négy és félmillió leit vett át a tisztviselő két tisztviselőtársától, hogy ezt a szokott módon becsomagolja és gondoskodik a postai továbbításról. A nő azonban munkáját annyira elhuzta, hogy a csomag délelőtt már nem kerülhetett feladásra. Így a pénztárszoba melletti értékpapírszoba páncélszekrényébe tették be azzal, hogy a feladás előtt négy órakor történik, amikor Wechsberger Lili ismét a hivatalba jön.

A tisztviselőnek volt egy Rosenfeld Géza nevű barátja, állásnélküli bűriparossegéd. Ennek a Rosenfeldnek a segítségével délután 4 órára egy teljesen hasonló csomagot készítették s hogy a csomagnak meg legyen a kellő súlya, téglákat rakott belé. A kész csomagot aztán átadta Rosenfeld Gézának, hogy vigye a postára s a feladó-ablaknál várja őt, maga pedig bement a hivatalba, átvette a pénzes csomagot s egy szolga kíséretében a postára vitte. Rosenfeld pontos volt s már várta a téglás csomaggal, amelyet egy perc alatt, amíg Wechsberger Lili a szolgát eltávolította, kicséréltek a pénzes csomaggal. A téglás csomag aztán tovább ment Bukarestbe, ahol felledezték a sikkasztást.

A Szimplon-expresszben

Amíg a csomag Bukarest felé utazott, Wechsberger Lili és barátja nyugodtan ott maradtak Lugoson. A Kiszera-féle bűripari kereskedésben, ahol Rosenfeld azelőtt alkalmazásban volt, 11-én délelőtt bűripari kerületbe vettek s egy krokodilbőr pénztárcát a tisztviselőnek s nagy bevásárlásokkal töltötték az időt 16-ikáig. Ekkor este meglátogatták a tisztviselő nővérét, Stein Oszkár kaptafagyári portást, kedélyesen elbeszélgettek vele s este fáltizkor — a milliókkal a táskákban — átsétáltak a vasúti vágányokon át az állomásra, beültek a Szimplon-expresszbe és angolosan bucsut mondtak Lugosnak.

A rendőrség feltevése az, hogy a szökevények a Szimplonnal folytatták útjukat Jugoszlávián keresztül a tengerpartra. Miután mindkettőjüknek Délamerikába szülő utlevelük volt, céljuk egy tengeri kikötő lehetett, hogy azzal egyszerűt nyerjenek. A második feltevés az, hogy nem kelték át a határon, hanem valahol az országban húzták meg magukat, hogy az átkelést későbbi időpontra halasszák.

Ezért kibocsájtották ellenük a körözleveleket, amelyeket megküldtek a kurtiesi vámhivatalnak. Itt azonban teljes bizonyossággal megállapítást nyert, hogy a fiatal pár nem ment át a határon.

A sikkasztó barátja

A sikkasztó tisztviselő barátja, Rosenfeld Géza augusztusban ment Lugosra, ahol a Kiszera-féle bűripari kerületben kapott alkalmazást. Feltűnő jelenség volt hosszú művészijával, válszatókos öltözködésével s rendkívüli hangos előadó modorával. A műhelyben állandóan előadásokat tartott a szociális kérdéssről s általában magával meghasonlott ember benyomását keltette. Főnöke végül is megelégedte folytonos politizálásával és a múlt év novemberében elbocsájtotta. Ugy látszik, azóta teljesen Wechsberger Lilinek szentelte életét, akitől kollégái előtt mint Lili tantúrról beszélt és úgy adta elő, hogy a nőnek vagyona van legutóbb is 200.000 leit örökölt s ha ezt kézhez kapják, Brazíliába utaznak. Ugy látszik tehát, Rosenfeldék régebben késziltek valami nagyszabású dologra.

„Sokat ir még rólam az ura”

A sikkasztási ügynek van egy érdekes epizódja. Amikor — 11-én — a sikkasztó tisztviselő a szökéshez a bűripari kerületbe bejárta, a bűripari kerület előtt találkozott egy aradi újságíró feleségével, akit ismert. Megállt beszélgetni s formálisan elbucsuozott az újságíró feleségétől.

— Isten vele, — mondta — messze utra megyek, sokat fog írni még rólam az ura.

Az újságíró felesége azt hitte, hogy öngyilkosságra készül Wechsberger Lili. Vigasztolni kezdte hát, mire a sikkasztó, amikor megértette, hogy öngyilkosságtól féltik, jóízűen felkacagott:

— Dehogyan ölöm meg magam! Egész másról van szó! Majd meglátja, hogy sokat ir rólam az ura.

Ekkor már megvolt az utlevél s a négy és félmillió leit helyett téglák utaztak Bukarest felé.

Legényhalál a gunydalok miatt

Hajdudorogon Imre Illés és egy fiatalokú társa két hajdudorogi legényről — Sándor Ferencről és Sándor Lajosról — gunydalokat költöttek és a két legény bosszantására énekelték a dalokat a község utcáin. Az ellenségeskedés a gunydal miatt annyira fokozódott a legények közt, hogy többibben összeverekedtek és az erősebb Sándor testvérek alaposan elverték Imre Illést és társát.

Imrék egy ilyen összeverekedés után elhatározták, hogy agyonverik Sándorukat. December 18-án este vasbotokkal fellegyerve meglesték a hazaiél tartó Sándor-Lajost és hátulról rájuk támadva "titegini kezdték őket. Sándor Ferenc az ütések következtében összeesett az utcán és

még aznap éjjel meghalt, Sándor Casonak sikerült elmenekülni, bár ő is súlyos sebeket szenvedett.

A debreceni kir. törvényszék ma délelőtt tárgyalta az ügyet. Az ügyész a tárgyalás folyamán a szándékos emberölés büntette címen emelt vádat módosította és gyilkosság büntette miatt emelt vádat. A bíróság az ügyész és a védő által betervezett bizonyítás kiegészítést elrendelte és a tárgyalást elnapolta.

HIREK

— A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon csütörtökön, e hó 27-én d. u. 5 órától 6 óráig dr. Tankó Béla ny. r. tanár kezdi meg nagyérdemű előadását „Kant élete és filozófiája” címen a filozófus születésének kétszázadik évfordulója alkalmából. Ezt követi 6 órától 7 óráig dr. Tamássy Géza kerületi orvos előadása „Debreczen környékének növényzetéről.”

— Dr. Baltazár Dezső püspök felolvasása Március 28-án pénteken délután 6 órakor folytatja dr. Baltazár Dezső püspök amerikai utjáról szóló felolvasását. Az estély programja: 1. Gyülekezeti ének. 2. Dr. Baltazár Dezső felolvasása. 3. Régi magyar vallásos énekek, énekl. Baltazár Kató kamitörő, orgonán kíséri Szabó Lajos kántor. 4. Szaval: H. Szabó Rózsika. 5. Gyülekezeti ének. Minden templomegyesületi tagot és érdeklődőt szeretettel meghív a Felmegvesület Belépti díj nincs

— Eljegyzés. Fischer Ilonka (Pécs) Katz Sándor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A leánygimnázium Csokonai-ünnepélye. A Dóczy-intézet leánygimnáziuma április 10-én és 11-én nagyszabású Csokonai-ünnepélyt rendez a Csokonai-színházban. Az ünnepély, amit a költő születésének 150 éves fordulójának alkalmából rendeznek, a leánygimnáziumtól megszokott magasnívón, változatos és gazdag műsorral lesz. Érdekesnek ígérkezik a Dorottya előadása. Csokonai híres komikus époszát dramatizálják s a mozgalmas jelenetek és katonaszínek kíséretével előadott színes táncok sorozata a leánygimnázium egész kitünő gárdáját foglalkoztatja. Jegyek Springernél válthatók.

— A Debreceni Orvosegyesület holnap, csütörtökön délután 6 órakor tartja a szülészeti klinika tantermében X. tudományos ülést. Tárgysorozat: Bemutató: Köntzey Ernő: Gyomor-rectivál gyógyított ulcus duodenalis. Hittl Tivadar: Teljes gégekiáltás. Előadás: Reischnek Jenő: Élelmiszerek vizsgálata a régi időkben. Petres József: Új eljárások a trachoma gyógykezelésében.

— Bemeczky Ödön kihallgatták a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében. Budapesti tudósítónk jelenti: Grófi Nyáry Gusztáv nemrégiben Strache Gusztáv ügyészéi elnökhöz beadványt intézett, amelyben a Somogyi-Bacsó gyilkossággal foglalkozva elmondta, hogy Bemeczky Ödön, aki a gyilkosság idején tudvalevőleg belügyminiszter volt, elrendelte a gyilkosság ügyében az eljárást, azt le is folytatták, a gyilkosokat kinyomoztatta és az egész ügyről perdöntő bizonyítékokat tud szolgáltatni a gyilkosok személyére vonatkozólag. A beadvány alapján Strache főügyész áttette az ügyet a katonai ügyészségre, ahol Damjanovics alezredes, a budapesti vegyes dandárparancsnokság vezető ügyésze ma délelőtt megidézte Bemeczky Ödön volt belügyminisztert. Bemeczky meg is jelent a dandárparancsnokság ügyésze előtt, majd onnan mintegy tíz perc múlva kijövet elmondta az újságíróknak, hogy ezuttal nem kérdeztek tőle érdemlegest csupán közölték vele az ügy újrafelvételének tényét. Kijelentette továbbá Bemeczky hogy ha újra beidézik és részletes vallomásra szólítják fel, akkor mindenről való, amit tud.

Valódi Gyukits kalapok
Tavaszi ujdonság
Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Győrffy László hadbíró visszahelyezték Budapestre. Budapesti tudósítónk jelenti: Győrffy László őrnagy-hadbíró, akit az emlékeztetés „Isten vele Mihály” eset miatt Győrbe helyeztek át, ma ismét megjelent régi hivatalában, a katonai törvényszék Margit-körúti épületében. Hír szerint Győrffy őrnagy-hadbíró visszahelyezték Budapestre. Még nem bizonyos, hogy régi hivatalát foglalja-e el, vagy új beosztást kap.

Újra drágul a villamosárifa. A múlt hónapban emelt villamosárifa április 1-én ismét megdrágul. A Helely Vasut igazgatósága és a tanács képviselői közt most folynak a tárgyalások, amelyeknek eredményeképpen a szakaszjegy árát előreláthatólag 1400 koronára emelik, a vonaljegyét pedig 2100 koronára emelik. A pallagi vonalon 2100 korona lesz a jegy ára, a térti-jegyé pedig 3500 koronára.

Megkezdtek a Fűvészkert áttelepítését. Debreczen város helyevidően kötelezettséget vállalt a tisztántul ref. egyházkerülettel szemben, hogy a Déri-muzeum számára átadott Fűvészkert növényeit áttelepíti a Fűvészkert számára kielölt másik telekre. A tanács már régebben kiutalta a szükséges összeget a városi főkeretnek, az időjárás miatt azonban csak most lehetett megkezdeni a növények áthordását. A munkálatok pár nap alatt befejezést nyernek.

A legszebb és legnagyobb film-esemény Mikszáth: „Egy fiú fele” péntektől Apolló és Vigszínházban.

Tizmillió betérés a Homokkertben. Tegnap éjszaka a homokkerti Vécsey-utcán portyázó lovasrendőrcsoportok feltűnt egy különféle holmikkal megrakott szekér. A járór igazolásra szállították fel a kocsiát, aki a kérdésekre zavarba jött és elárulta, hogy a holmik az apja, Rózsa Mihály egy homokkerti gazdálkodótól Molnár Jánostól lott; éjszaka feltörte Molnár kamráját és a ház előtt álló szerkére hordott onnan sok ruháneműt, élelmiszert és házfelszerelési tárgyat. Az ellopott holmik értéke tizmillió korona.

A legszebb és legnagyobb film-esemény Mikszáth: „Egy fiú fele” péntektől Apolló és Vigszínházban.

Öngyilkosság a ruha miatt. Ignáth Marika haidűbűszörményi leány tegnap szülei lakásán felakasztotta magát és meghalt. A vizsgálat adatai szerint a lány azért lett öngyilkos, mert nem tudott magának jó ruhát szerezni és kopott, foltos ruhájában szegyelet az utcán járni.

Értesítés a debreczeni szőlőbirtokosokhoz. A hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület értesíti azokat a szőlőbirtokosokat, akik rézgálic-szükségletüket az állami akción utján kívánták biztosítani, hogy mivel a 60530-1924. földművelésügyi miniszteri rendelettel 5000 K-ás alapárakkal kiállításba helyezett rézgálic a kiállítás időpontjában, vagyis ez évi március 22-én 9145 takarékkoronában állapított meg kilogrammonként a 60525-1924. F. M. sz. rendelet szerinti s így ára a szabadforgalomban beszerezhető rézgálic áránál magasabb lenne, az egyesület a rézgálic akciót beszüntetni kénytelen. Akik tehát előleget fizettek be a Közgazdasági Bank és Váltóüzlet R. T. pénztáránál, azt az egyesület tükkrától nyert utalvány alapján felvehetik.

A legszebb és legnagyobb film-esemény Mikszáth: „Egy fiú fele” péntektől Apolló és Vigszínházban.

HERCZEG ANNA

modellházába Piac-utca 41. A tavaszi ujdonságok megérkeztek! **Jumperek, Blousok, Aljak.**

Csokonai kultusz Kassán. Az elszakított felvidéki magyarság híven ápolja a magyar irodalom és költészet kultuszát. Ezt bizonyítja az a nagyszabású matiné, amelyet a Kassai Napló szerkesztősége i. évi április 6-án rendez és amely minden pontjában a mi Csokonaink hallhatatlan emlékének lesz szentelve. A rendezőség erre az alkalomra meghívta dr. Kardos Albertet, a Csokonai-kör főtitkárát, aki „Csokonai és Kazinczy viszonyáról” fog a matiné műsorába illesztett felolvasást tartani.

Házasság. Szentesi Pál és Polgári Mariska március hó 30-án, vasárnap délután 4 órakor tartják esküvőjüket a ref. Nagytemplomban.

Felmenik az ipariskolai tanárok óradíját. A törvényhatósági bizottság az iparostanonciskolai óraadó tanárok díját október 1-től heti egy óra után évi 80,000 koronában állapította meg. Most előterjesztést tettek a tanácsnak, hogy az óraadók díját ugyanolyan időközökben és ugyanannyi százalékkal emeljük, mint a városi tisztviselőké. A tanács holnap határoz az óradíj emeléséről.

Értesítés. A Zion debreczeni betegsegélyező-egylet előjárósága ez uton is tudomására adja a tagoknak, hogy az évi rendes közgyűlés i. hó 30-án, vasárnap délelőtt 9 órakor lesz a statusquo izr. hitközség tanácstermében (József kir. herceg-u. 26.) A közgyűlést követőleg a választó ülést a statusquo izr. elemi iskola igazgatói irodájában tartjuk meg. Az előjáróság.

Tolvaj cseléd. Olajos Juliánna 20 éves cseléd a napokban gazdájától, özy. Katona Jánosnától ellopott egy millió korona értékű agyneműt és egy 12 személyes asztalterítőt. A lopásra rájöttek és a rendőrség a tolvaj cselédet ma délelőtt átadta a kir. ügyészségnek.

Betegség miatt a haláiba. Hajdúnánásan a napokban egy jómodú gazdálkodó, Timári Gábor házának pincéjében felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Timári gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkos.

Felakasztotta magát, mert lopás miatt elítélték. Gara József földesi kocsiát a múlt hónapban lopásért 14 napi fogságra ítélte a bíróság. Gara a rökönai előtt kijelentette, hogy ezt a szegényt nem éli túl és felakasztja magát. Tegnap valóra váltotta tervét, az istállógerendákra felakasztotta magát és mire rátaláltak, már meghalt.

A Frankfurter Biztosító angolországi terjeszkedése. Angol és német szakkörök információi szerint a londoni Commercial Union és a frankfurter Általános Biztosító R.-T. között megállapodás jött létre, melynek értelmében a két intézet egymást üzeteiben egyforma arányban részesedik. A Commercial Union nemcsak Angliának, de az egész világnak egyik legjobban fundált és legjobb nevű biztosító vállalata. Ezen sikeres co-operáció révén a Frankfurter Biztosító az európai biztosítók élére került.

Felhívás az eszperantistákhoz. Az eszperantisták debreczeni csoportjának elnöksége értesíti a tagokat, hogy az összejevetelek ideje megváltozott: az egyesület vezetőse ugyanis legutóbbi ülésein elhatározta, hogy március 27-iktől kezdve az összejevetelek nem szombatban, hanem minden héten eszörtökön a szokott időben délután 6 órától 7 óráig tartanak meg. Vendégeket, érdeklődőket mindenkor szívesen látunk s ez időben az eszperantista mozgalmat érdeklő bármely kérdésben bárkinek rendelkezésre állunk.

Szalmakalap ujdonságokban vezet a Kalapüzem, Piac 9.

Nagy tavaszi vásárt tart az Apolló-dívatáruhá (Miklós-u. sarok). Férfi és női szövetek, fehérneműk, trikóselymek minden színben, mosó delin és kartonok nagy választékban.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

TÜKÖRGYÁRTÁS, üvegcsiszolás, régi tükörök újja öntése Sipkovits Béla Szív-utca 14-15. Telefon 356.

Tekintse meg a legújabb fényképfelállítást Liener Béla műterméinek Csapó-u. 1. szám alatt kirakáiban!

Ha remény, használjon iszapot a Margit-fürdőben.

TAVASZI és nyári dívatlakok. Óriási választékban kaphatók Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedésében.

SZÍNHÁZ

MŰSOR: Egész héten: Pompadour.

A Zenekedvelők Köre vezetősege tegnap Márk Endre elnöklésével ülést tartott, amelyen beszámoltak a Hubay-ünnepéről. A hangverseny több mint 7 millió koronát eredményezett jótékony célra, minthogy Hubay semmiféle díszletdíjat nem fogadott el. Az összeg felerésze szegénysorsu zenefőiskolai s más hallgatóknak jut, másik felerészből, mint „Hubay-alap”-ból az újjáalakult filharmónikus zenekarnak szereznek be hangszereket és kottákat. A vezetőség egyhangú lelkességgel határozta el, hogy Hubay Jenőnek művészi kivételü üdvözlő iratban köszöni meg nemes cselekedetét. Balás Károly alelnök számolt

KÖZGAZDASÁG

1924. március 26-án, szerdán 100 takarékkorona = 117 papirkorona

Üzletlen forgalom árlemorzsolódással

Budapest, márc. 26. A tőzsdén ma sem tudott élénkebb forgalom kialakulni, a hangulat ma is kedvetlen, a spekuláció tartózkodik a vásárlásoktól. Az üzletidő második felében a bécsi tőzsdéről érkezett kedvezőbb hírek kis árjavulásokban éreztették ugyan hatásukat, sőt ekkor a kontremín és fedezési vásárlásokba kezdett, de zárlat felé újra elgyengült az üzlet és az árfolyamok ismét lemorzsolódtak.

Legáltalánosabb és legmagasabb árfolyamok ezer koronákban:

- Angol-magyar 112-115, Atlantica 58-64, B.-agrar 81-85, Földhitel 500-515, Hazai 325-340, Hermes 76-78, Lloyd 19-21, Magyar hitel 796-815, Ingatlan 275-300, Cseh 30.50-33, Forgalmi 60-65, Jelzálog 151-165, Leszámítoló 119-126, Magy.-Ném. 78-83, Olaszbank 29-31, Városi 13.50-15, Merkur 22.50-24, Nemzeti 52-54, Osztr. hitel 262-273, Keresk. bank 1780-1840, Fabank 8.5-9, Amerikai 19.75-22, Általános 15.5-18.

Takarékpénztárak:

- Belvárosi 52.5-55, Egyes. főv. 250-257, Ált. Tak 250-270, Moktár 272-282, Pesti Hazai 5600-5850.

Malmok:

- Back 75-85, Borsod-misk. 175-182, Concordia 59-62, Bpesti 170-181, Gizella 80-90, Hungária 148-152, Viktória 300-340, Transdanubia 92-94.

Nyomdák:

- Athenaeum 258-263, Franklin 190-200, Globus 68-73, Kunossy 40-43, Pallas 140-162, Révai 85-90, Rigler 110-115, Stephaneum 12-13.5, Újságüzem 16-17.

Vasművek és gépgyárak

- Bródi vagon 130-145, Coburg 72, Csáky 25-27, Fegyver 1590-1700, Ganz-Dan. 5125-5100, Ganz vill. 2325-2550, Kistarcsei 68-75, Hofherr 248-254, Kaszab 49-52, Kühne 68-72, Láng 210-230, Lipták 18.5-20, Mág 51-58, Acél 345-395, Mérleg 33.75-35, Olomáru 30-34, Vegyipar 45-47, Vagongyár 125-133, Rex 10-12.5, Rima 192-200, Roessemann 75-79, Rothmüller 20-22.5, Schlick 106-110.

Apróhirdetés

legolcsóbb a Debreczeni Független Újságban

Tarifa az „Apróhirdetéseik” értén.

be ezután a zenekar előkészületeiről. Április végén tartja a kör e szezonban utolsó bérleti hangversenyét, melyen Höch! Margit Beethoven-koncertet játszik zenekari kísérettel, a zenekar pedig Beethoven Egymont-nyitányát és egyik szimfóniáját játsza, úgy, hogy az egész est Beethovennek van szentelve. A kör felkérésére dr. Tüdös Kálmán rövid bevezető ismerető előadást tart Beethovenről.

Mozgásházák

Vigszínház. Farkasüvöltés. Gyönyörű bemutatója a titokzatos Tibetnek.

Apolló. Ba-ba-l-da. Kalóz filmdráma, 7 felv.

Apolló és Vigszínházban. Pénteken Apolló és Vigszínházban egyszerre — Mikszáth film, „Egy fiú fele”. Jegyelőjegyzés.

Faipari vállalatok:

- Mercur 6.9-8, Fornir 23-26, Guttmann 525-535, Hazai fa 240-260, Lignum 110-125, Hitefa 50-60, Matomsoky 14.75-16, Nemzeti 500, Licht. 9.5-10.25, Ofa 770-800, Nasci 2900-3200, Viktória butor 9-10, Zabolai 182-200, Zentai 240-250.

Bányák és téglyagyarak:

- Aszf.-kát. 42-50, Bauxit 560-600, Beosini 1525-1600, Borsodi 220-235, Csepeli 84-87, Kohó 780-850, Orasche 385-420, Magnezit 3450-3550, Aszfalt 71-74, Kőszén 3950-4100, Nagybatonyi 240-250, Salgó 860-885, Uríkányi 1070-1200.

Közlekedési vállalatok:

- Adria 2150-2225, Közúti 30-33, Városi 45, Déli vasut 100-112, MFTR 442-460, Levante 355-385, Nova 160-168, Államvasut 655-700, Trósz 139-152.

Különféle vállalatok:

- Izzó 825-860, Just izzó 10-11, Phöbus 50-55, Goldberger 169-174, Györi textil 28-33, Juta 180-185, Karton 106-118, Kender 95-100, Pamut 407-425, Szegedi kender 550-570, Halkeresk. 30-34, Oceán 44-48, Cukor 3900-4125, Georgia 681-710, Mezőhegyesi 340-350, Danica 170-185, Spodium 315-325, Flóra 140-155, Keleti-Murányi 43-45, Kleinszap. 10-11, Klotild 150-153, Szikra 86-92, Török 39, Olaj 132-142, Baróti 10.5-12.25, Részvénytör 332-347, Gschwindt 400-422, Keglevich 20, Krausz szesz 90-92, Pannónia 25-28, Bóni 122-130, Brassói 425-430, Dorogi 30-31.75, Papir 58-66, Felten 1050-1100, Östermelő 360-395, Gumi 610-640, Telefon 235-256, Pálfalvai 44-46.

Az utótőzsdé

sem javult az irányzat. A zárlatnál mutatkozott árnyalati javulás is elűnt a vásárlási kedv is megcsappant. Mivel a kontremín a zárlati elyégezést árromboló munkáját az utótőzsdén nem mutatkozott s így a részvények árfolyamában nagyobbarányu változás nem történt. Tájékoztató árfolyamok ezer koronákban:

- Angol-magyar 115.5, B.-agrar 85, Földhitel 520, Hazai 330, Hermes 78, Lloyd 19.5, Cseh 31.5, Magyar hitel 806, Jelzálog 160, Leszámítoló 123, Városi 14.1, Merkur 23.7, Osztrák hitel 269, Keresk. bank 1830, Amerikai 20.5, Belvárosi 53, Egyes Fővárosi 265-270, Ált. Takp. 240, Moktár 272-275, Pesti hazai 5950.
- Bmskolci 180-185, Concordia 58-59, Bpesti 171-174, Gizella 81, Hungária 153-155, Viktória 320.
- Beosini 1700, Borsodi 210, Magnezit 3700, Kőszén 4100-4125, Nagybatonyi 250, Salgó 866, Uríkányi 1100.
- Athenaeum 268, Globus 75 pénz, Pallas 140-142, Révai 100, Stephaneum 13.75-14, Csáky 25.5.
- Fegyver 1600, Ganz-Danub 5325, Ganz Vill. 2375, Hofherr 255, Kühne 71, Kaszab 50, Láng 203, Lipták 19.5, Mérleg 34, Rima 191, Schlick 111.

„Parfumerie Ilona”
Szent Anna-u. 1.
szenzációs reklámja!
Mindenkinek, ki 50000
koronán felül vásárol,
egy
**ingyen manicur
bérletet ad!**
Illatszerek, szappanok,
piperecikkek, ajándék-
tárgyak.

**LEGSZEBB
KALAP**
LEGOCSÓBBAN
HERMAN és FRIEDMANN
PIAC-UTCA 10.

MÉSZ
Ivart égetett minőségben vagon-tel-
ben azonnali szállításra kapható
POLLÁK ZSIGMONDnál
Debreczen, Miklós-utca 13.

Eladó
106 vagon két éves vágásu
**elsőrendű száraz
bükkszász tűzifa**
a Közraktár telepén raktározva.
Értekezhetni az **Erdélyi
Tűzifabehozatali r.-t.-gal**
Debreczen, Fürdő-u. 2. sz.
Telefon 10-93.

**Ha kocsit
akar venni**
vagy megrendelni, saját
érdekében tekintse meg
Neuländer kocsigyár
dusan felszerelt kocsiraktárát
**Debreczen,
Erzsébet-utca 28.
Telefon: 11-47.**

**LÓSZERSZÁMVERETEK,
BUTORVERETEK,
ÉPÜLETVASALÁSOK**
BÉSZLER LAJOSNÁL, Széchenyi-u. 2.

**Gyors!
Pontos!
Kényelmes!**
Ha 10-93 telefonon rendel
TŰZIFÁT
vagon-telben, mázsánsként, ősi-
számra vagy aprított állapotban.
Azonnal szállítja az
**Erdélyi Tűzifabehozatali
R.-T. Fürdő-utca 2. sz.**

Merinó Posztókereskedelmi Rt.
Ierakata Piac utca 49.
Tavaszi ujdonságok megérkeztek.
Legnagyobb választék férfiszövet különlegességekben.
Kamgarn, Burberry
frack és smoking kelmékben,
kabát lüszterek. Szolid szabott árak.

Hatóságilag engedélyezett végkiárusítás
csak néhány napig a
KRISTÁLY Áruházban, Szent Anna-utca 6.
Még raktáron levő cikkek beszerzési áron alul is.
Szerelőknek villanykörte bevásárlási alkalom!

KEZTYŰK,
glacé, svéd, nappa és szarvas-
bőrből, valamint szövött
keztük a legújabb divat
szerint óriási választékban
SCHÖN SÁNDOR keztük, kötszer és
orvosi műszertárban
Debreczen, Piac-utca 14. (Csapó-utca sarok.)

Üzletfelosztás miatt kiárusítjuk
az összes raktáron levő áruk, u. m.: női és férfi fehé-
neműek, vászak és kartonok, női ruhaszövetek, női-
férfi- és gyermekharisnyák leszállított árban beszerezhetők
Kövér és Róth cégnél
Csapó-utca 37. — Burgondia sarok.

**Utcai és alkalmi ruhák
festője és vegytisztítója**
BIRÓ
Arany Bika. :: :: Mozi-bejárat.

Nincs drágaság!
Szabó és Zengevald
rőfős- és rövidáru-üzletében, Szent Anna-utca 3. szám.

Autogén-hegesztés.
Minden gép- és motorjavítást legolcsóbban vállal
VÉRTESY JÁNOS gépműhelye
Miklós-utca 53.
Telefon 10-42. Hívásra bárhová elmegyek.

FONTOS! Saját érdekében **FONTOS!**
idei szükségletét **legolcsóbban** azonnal beszerzi:
Benzin | Eredeti északnémetországi
Motorpetroleum | **takarmány-**
Gázolaj | **és cukor-**
Gépkenőolaj | **répamag**
Gépzsir stb.
BLEYER ANDOR
Debreczen, Piac-u. 7. Telefon 15-12.
„Steaua” r.-t. kerületi képviselője.

Valódi nizzai olaj
szardinia
ruszli
sóshering
sajt
vaj
méz
alma
aszalt szilva
csokoládé
cukorka
dessert
szükségeit a legjobb minőség-
ben és szolid árak mellett csakis a
Félegyházy János
cégnél szerezheti be,
Piac- és Miklós-u. sarok.
Koestlin
teasütemények
és likőrök
gyári áron aluli árakon.
Kitűnő asztali bor!

Női
FEHÉRNEMŰT
csak
„HAVAS”-nál
vegyen, Bádogos-u. 1.
Tisza-palota.

**Olcsósági
hullám!!**
E heti reklámárak:
Egy nagy mandula szappan 5000
Egy nagy angol szappan 6000
Egy fogpaszta 2800
Egy Germandrée puder 3500
Mosdó szappanok 1000 K-tól
Ridikütkök 30,000 K-tól.
Nagy választék elsőrendű kölnivizek-
ben, parfümökben és fésűárukban.

HORVÁTH SÁNDOR
„ELITE”
illatszertára
Piac-utca 64. Manikür.

TŰZIFA
bükkszász száraz minőség-
ben naponta fog érkezni,
előjegyzéseket pontos szállításra elfogadok.
POLLÁK ZSIGMOND Debreczen,
Miklós-utca 13. Telefon 441.

**Első Debreczeni
Téglagyár**
(Horváth-féle)
a téglák elárusítását megkezdte s
ugy téglák, mint fedécszerép,
valamint egyéb építkezési
anyagok kaphatók
Deák Ferencz-u. 3. szám alatt.

Tavaszi divat
HARISNYÁK
minden színben
és minőségben
NAGY GYULÁNÁL
Bika bérház. — József
kir. herceg-utcai oldalon.
Kézimunka előnyomda
uj mintákkal.

APRÓ HIRDETÉSEK

VÉTEL

Klein Béla

őcskavas-, fém- és nyers-
terménykereskedő.

Vásártéri állomás mögött

Telefon 6—28.

Fizet!

Csontért különként

550 koronát.

Kovácsolt vasért

500 koronát.

Kályhaöntvényért

700 koronát.

Gépöntvényért

1200 koronát.

Tollat,
használt, zománczott
és vasedényt magas áron
veszek. Weisz, Bethlen-
utca 8.

ELADÁS

Schmoll pasztát

olcsón vehetünk Stern
festéküzletében Piac-u.
10., Bikával szemben.

Építkezési anyagok,

portlandcement, fedél-
lemez, cementlap, kut-
gyűrűk, beton-kavics és
folyamhomok legolcsób-
ban kapható Lukács
Vilmos és Testvére
cementárúgyárában,
Károly Ferenc József ut
2. Margit-fürdő mellett.
Városi iroda Hatvan-
utca 7. Telefon 308.

Betonoszerép

váló tartós, gazdasá-
gos, valamint cement-
lapok, kutgyűrűk, fo-
lyamkavics és homok
legolcsóbban beszerez-
hető Krausz Albert
cementárúgyárában
Debreczen, Kishegyesi-
ut 2. Kisállomás mellett.
Telefon 307.

Csapó-utca 67.
Bálint József asztalosnál
butorok, konyhaberend-
ezések raktáron.

Kész hencserek,
plüsch-, szövet-, bőrvá-
szon diványok, afrik,
lőszőr matracok, bór-
garnitúrák, ebédli szé-
kek készen Précz kár-
pitosnál, Hatvan-u. 41.
Telefon hívó 12—33. Ja-
vitásokat jutányosan ké-
szítik.

Háló, ebédli
legolcsóbban Weisz bu-
torosnál, Simonffy-u. 34.

Száraz tűzifa

hasábos és felvágott, —
retorta faszén és kőszén
állandóan legolcsóbban
kapható Grünfeldnél, —
Csapó-utca 16.

Eternit pala,

asphalt elszigetelő le-
mez, fedéllemez legju-
tányosabban kapható
Lukács Vilmos és Test-
vére cégnél Debreczen,
Hatvan-utca 7. Telefon
308.

Tégla és cserép
kötő minőségben leg-
olcsóbban Tóth és
Sebestyén építészek
téglaárúgyárában kapható.

Bészler és Dávid

vaskereskedés

a Kossuth-szobor mel-
lett. Tulajdonos Dávid
Jakab.

Tégla és cserép
kötő minőségben a
legolcsóbban Tóth és
Sebestyén téglaárúgyárában
kapható. Városi iroda:
Belus József, Zöldfa-
utca 8.

Kész hencserek
plüsch szövet, bőrvá-
szon diványok, afrik,
lőszőr matracok, bór-
garnitúrák készen
Debreczenszky
kárpitosnál, Halköz 8.
Javitásokat jutányosan
készítik.

Retikült!
Bőröndöt!
Jót csak a készítőnél vehet
FEUERMAN bőröndös,
Piac-utca 44. szám.

Kőszén
kizárólag vagon tétel-
ben, üzemi és házi fű-
tésre. Bánya: Disznós-
horvát, Kazincz és Kuri-
lyán. Fa- és szénkeres-
kedelmi vállalat Deb-
reczen, Csapó-utca 28. Te-
lefon 449.

Fedéloszerép,
mész
és cement a legolcsóbb
árban szerezhető be
Rosenfeld Kálmán
építkezési anyagok tele-
pén. Salétrom-utca 12

Egy
fehér zománczott háló-
berendezés — dacára a
faanyag folytonos drá-
gulásának — jutányos
áron eladó. Bethlen-
utca 27.

Irodahelyiség
berendezve, telefonos,
Piac-utca kiadó. —
Telefon 466.

Építetők
figyelmébe! — Építsen
üreges betonblokkal: 50
százalékkal olcsóbb a
téglaépítkezésnél. Gaz-
dasági építkezéseknél ki-
válóan alkalmas. Beton-
blokk, cserép, kátrány-
papír, cement és mozaik-
lapok, portlandcement,
kutgyűrű és sarkóvek a
Debreczeni Működgyárnál
kaphatók.

Kovács kőszén,
retorta bükkfaszén
Belföldi és „porosz” kő-
szén, hasábos és aprí-
tott tűzifa Gabányi Sán-
dor utóda cégnél, Csapó-
utca 28. Telefon 449.

50 ezer
elsőrendű nagyméretű
tégla eladó gyári áron
elől. Értekezni 218. sz.
telefon.

Rába
szekérekerekek
vasalva elpusztíthatatlanok
Riesz Henrik kocsigyár
Debreczen, Hatvan-utca.

Szörmevarrógép,
használt, kitűnő állapot-
ban eladó. Megtekinthető
Révésznél, Piac-utca 58

Jó
lakatos műhelyhez tar-
tozó mindenféle szer-
számok eladók. Szent
Anna-utca 41.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsat, zá-
logcédulát és hamis fogá-
kat vesz legmagasabb
naplárón Steiner Mihály,
Hatvan-utca 2. szám,
I. emelet.

2—3 szobás
lakást azonnal átveszek.
Telefon 13—49.

Üzlethelyiség
berendezéssel együtt,
betegség miatt azonnal
átadó. Cím a kiadóhi-
vatalban.

Utcai
butorozott szoba kiadó.
Thaly Kálmán utca 3. sz.

Átadó lakás.
modern 3 szobás. Tele-
fon 11-63. Reggel 8—9 ig.

Divat
fronk, reifra és min-
denféle hajmunkák ké-
szítését elvállalom. Ha-
jat veszek. Kész hajmunkák
olcsón kaphatók.
Boczán fodrász, Hatvan-
utca 2.

Vendéglősök figyelmébe!
Kitűnő karban levő 50
darab vas összecsuha-
tós kerti szék, ágyak és
több butor darabok el-
adók. Cím: Csapó-ven-
dégli, Szoboszlai-ut 3.,
a Kefegyárnál Telefon 501.

Kérem
azon hölgyet, ki hétfőn
a Vigzináz-mozgóban
az emeleti bal 6-os pá-
holyban eseranyóm el-
cserélte, sziveskedjék
ernyőjét az Ált. For-
galmi Bankban átvenni.

Két középiskolát
végzett fiu
tanulónak
felvétetik a
Hegedüs és Sándor rt.
nyomdájában
Piac-utca 49.

Takarítónőt
keres reggeli órákra
ügyvédi iroda. Cím a
kiadóhivatalban.

Mázsálót
keresek vámmalomba.
Azon urak pályázatait
kérem, akik már mal-
mokban mázsálást vé-
geztek, fizetési igények
megjelölésével. Cím:
Fehér László henger-
malma és olajgyára
Nagyléta (Bihar m.).

Husfűtölés
pontosan, olcsón és ki-
fogástalanul Zöldfa-utca
3. szám alatt.

Ügyvédi
irodába kezdő leány
délelőtti órára felvéte-
ti. Cím a kiadóhivatal-
ban.

Elegáns
utcai butorozott szoba
fürdőszobahasználattal
a főterem kiadó. Cím a
kiadóhivatalban.

Tricikli
jókarban vagy ja-
vitható állapotban
megvételre keres-
tetik. Cím a kiadóban.

Teljesen
új, Pestről hozatott, 8—9
éves kisleánykát, meg
nem felelő méret miatt,
eladó. Sas-utca 4. sz.,
I. emelet 4.

Kereskedelmi
képzettséggel bíró gyá-
korított gép- és gyors-
írók kerestetik, lehető-
leg azonnali belépésre.
Gyémánt Testvérek
gabonaüzletében, Fe-
rencz József-ut 61. sz.

Irodástanó,
gépírási és gyorsírásban
jártas, felvétetik Fodor
Testvéreké, Piac-u. 7.

VEGYES

Pálkafűző östök,
mosó- és cserütök ké-
szén legolcsóbban Mán-
doki rézművesnél, Arany
János-utca 13. sz. Csaka
vörösrezt napi áron
vesz. Tanulót felvesz.

Elektromotorokat,
dynamókat szakszerűen
tekercsel, javít, elad,
cserél, delejárókat,
feszmerőket, telefonok-
at, villamos csengőket
és egyéb legkomplikál-
tabb munkát készít
Földvári, Debreczeni
I. Elektrotechnikai
Gyár Széchenyi-u. 55.
Telefon 168. Üsszes
villamossági és szerelési
anyagok legolcsóbb napi
árban.

Fülöp Miklós
vizvezetékészterelő és
bádogosmester. Csapó-
utca 3. Telefon 917.

Szekérekerekek,

lőcsők, agyak, kortigarni-
turák, amerikai rend-
szerű négyzetes tengeri-
ültetők, lókapák, acél-
csák és egyéb mezőgaz-
dasági gépek állandóan
raktáron

Ráhrer Sándornál
Debreczen, Piac-utca 43.
Telefon 962.

Villamos
berendezést, motor és
csengő berendezéseket,
csillár átalakításokat, ja-
vitásokat legolcsóbban
készít Villamossági
Vállalat Fanta Ernő,
Csapó-utca 11. szám

Hölgyek figyelmébe!!

A legújabb divatkalap-
modellek megérkeztek
M. Nagy Mihály kalap-
üzletében Péterfia-u. 8.
Női és férfi kalapok ala-
kítását szakszerűen esz-
közlöm.

Peterfia 42. sz.
Belvárosi
Gazdálkodók!

Ne
vegyen ön tőlem, mert én
drágán adom, hanem men-
jen ki a piacra és vegye
meg az egész évi liba,
kacsa, csirke szükségletét
kicsiny állapotban, olcsó
árért és adja át nekem fel-
nevelés végett. Az átvett
mennyiség felét adom
vissza, az elbűlés csak
engem érdekel. Ön kárt
nem szenved. Jobban jár,
mintha ültetne, a baromfi-
vést csak neveti. Három
műanyával, két géppel dol-
gozom. Érdeklődjön olcsó
áram iránt. Eladok és ve-
szek. Kollókat keresek. Faj-
nyulak eladók. Keltetést
vállalok. Pávay 30 holdas
fajbaromfiéveszete.
Szondi-utca 23., Tócs-
kert.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

„Szikrában“
olcsón rajzolunk, hime-
zünk, monogramozunk
kelengye fehérneműt,
ágyterítőket, függönyö-
ket. Varrunk csinos
leánya ruhákat; hor-
golunk szép jumpereket,
sport kosztümöt és Babi
ruhákat. Raktárunkon
állandóan nagy választék.

Kézimunkaüzlet
Piac-utca 77. szám.

Gyermekkoscsik
és bármily hozzávaló
alkatrészek készen kap-
hatók. Javitások szak-
szerűen jótállva.
Pongrácz, Domb-u. 20.

Értesitem
a nagydíj közön-
séget, hogy műhelyem-
ben egyen, civil és inté-
zeti diáksapkák, továbbá
varrott kalapok a leg-
kényesebb igényeket ki-
elégítően készítik.

Szabó János
uridivat szabó,
ref. püspöki palota,
a Nagytemplommal szemben.

Kifutó
fiut
14-16 éves
felvesz
lapunk
kiadóhivatala.
Fűrdőberendezést,
vizvezetékcsatornázást
és egészségügyi beren-
dezéseket jótállás mel-
lett vállalok. Javitások
szakszerűen és pontó-
san készíttetnek. Kovács
Gyula, Szent Anna-utca
2. Tanuló felvétetik.

Vizvezetékészterelő
munkát szakszerűen ké-
szít Fülöp Miklós,
Csapó-utca 3. Telefon
917.

Villamos
csengő berendezését jót-
állással készíti és javítja
az Elekra villamossági
vállalat, Hatvan-utca 2.
Telefon 895.

Elsőrendű berlini
sapkakészítés. — Min-
denemű civil sapkák,
gépelt kalapok legjobb
kivitelben készülnek. —
Finom sapkák készen is
kaphatók. — Wallerstein
Antal sapkakészítő —
Széchenyi-utca 16., ke-
resztéplület.

Debreczeni Uvegész-
szelő Tűkőrágyár
Rothmann Adolf
Debreczen, Csapó-utca
19. Telefon 1301. Készít
mindenféle tüköröntést
és csiszolást. Használt
tűkőruveget vesz. Tanu-
lókat fizetéssel felvesz.

Vásároljon
tőlem addig, míg
olcsó áraim vannak!
4 drb anyányi nagy
liba 200,000 korona.
4 darab anyányi nagy
kacsa 100,000 kor.
8 darab anyányi nagy
járca 100,000 kor.
Szeresse be egész évi
baromfi-üzletét, —
mert az árak mindig
emelkednek. Áram kel-
telésből éreádók, előre-
jegyzés mellett, előre
fizetve. Megjépő olcsó
áron majdnem aján-
dásba kaphatók fajtisza
emdeni ludak, pekingi
kacsák, Orpingtonok, —
Plymouthok, — fajnulak
stb. Érdeklődjön áram
és rendtívü kedvező
feltételeim iránt. Pávay
30 holdas fajbaromfié-
veszete. — Szondi-utca
23., Tócskert.

Sapkakészítés
angol mintára beren-
dezve, külföldi gyakor-
lattal legszebb kivitel-
ben készülő civil sapka
és gépelt kalap. Sapka
munkadíj 8000 korona.
Magrendelés felvetele
Schön gyümölcskeres-
kedő üzletében Piac-
utca 6 és Külsővásár-
tér 19/A.

Kun József
kés- és műszerműves,
Széchenyi-utca 1.

Elektra
elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos Gold Sán-
dor. — Villanyvilágítás,
motorok, csengőberende-
zéseket, javításokat leg-
jutányosabban készít. —
Debreczen, Hatvan-utca
2., I. em. Telefon: 895

Fényképészeti
cikkék Berzékli műter-
mében, Piac-utca 38.
Lemezek eladása dara-
bonként is.

Nikkelezések,
rezezesek, állandóan,
azonnal, jótállva. Pong-
rácz műlakatos, Dom-
utca 20.

Képeretezés,
ovál kézimunka, tárca
keretek nagy választék-
ban Koncznál, Kálvin-
tér. Olcsó árak.

Lapkihordó
asszonyt
felvesz
a
DEBRECZENI
FÜGGETLEN ÚJSÁG
kiadóhivatala.